

Κεφάλαιο 2

Καθορισμός στόχων και επιλογή υλικού

1. Εισαγωγή

Οι εκπαιδευτικοί αντιμετωπίζουν επανειλημμένα το πρόβλημα της αιτιολόγησης: ποιοι είναι οι λόγοι για την επιλογή μου όσον αφορά τους στόχους και τα θέματα; Ο εντοπισμός ενός διδακτικού στόχου και η επιλογή των θεμάτων σημαίνει τη λήψη μιας ιδιαίτερα σημαντικής απόφασης σχετικά με τη διδασκαλία. Οι στόχοι δεν πρέπει απλώς να αντιγράφονται ή να προσαρμόζονται, ούτε θα πρέπει να επιβάλλονται δογματικά. Αντίθετα, θα πρέπει να εξετάζονται σχολαστικά, και η επιλογή τους θα πρέπει να βασίζεται σε ορθή συλλογιστική και αιτιολογία. Και στη συνέχεια προβαίνετε - ίσως μαζί με τους μαθητές - σε μια συνειδητή επιλογή των θεμάτων και των διδακτικών στόχων, αναστοχάζεστε την απόφασή σας μέσα σε ένα ευρύτερο πλαίσιο και ελέγχετε την επιλογή των θεμάτων σας για να εντοπίσετε την εκπαιδευτική τους αξία. Το έργο αυτό είναι ζωτικής σημασίας καθώς ο αριθμός των πιθανών θεμάτων διδασκαλίας είναι ατελείωτος, ενώ ο διαθέσιμος χρόνος για τον σχεδιασμό και τη διδασκαλία είναι περιορισμένος.

Τα ακόλουθα βασικά ερωτήματα έχουν ως στόχο να σας καθοδηγήσουν και να σας βοηθήσουν σε αυτό το πολύπλοκο έργο της επιλογής και της προετοιμασίας των θεμάτων διδασκαλίας.

2. Αντικείμενο εργασίας και βασικά ερωτήματα για τον καθορισμό στόχων και την επιλογή υλικών

2.1 Αντικείμενο εργασίας

Οι εκπαιδευτικοί με αίσθημα ευθύνης στην εργασία τους αντιμετωπίζουν επανειλημμένα το πρόβλημα της αιτιολόγησης: ποιοι είναι οι λόγοι για την επιλογή μου όσον αφορά τους στόχους και τα θέματα;

Ο εντοπισμός ενός διδακτικού στόχου σημαίνει τη λήψη της πιο σημαντικής απόφασης σχετικά με τη διδασκαλία. Οι στόχοι δεν πρέπει απλώς να αντιγράφονται ή να προσαρμόζονται, ούτε θα πρέπει να επιβάλλονται δογματικά. Αντίθετα, θα πρέπει να εξετάζονται σχολαστικά, και η επιλογή τους θα πρέπει να βασίζεται σε ορθή συλλογιστική και αιτιολογία. Είναι σημαντικό για έναν/μία εκπαιδευτικό να συσχετίζει τους διδακτικούς στόχους που έχει κατά νου με τις συνθήκες μάθησης των μαθητών και να τους προσαρμόζει αναλόγως (βλ. Κεφάλαιο 1, Συνθήκες Διδασκαλίας και Μάθησης).

Μόλις οι στόχοι γίνουν πιο συγκεκριμένοι, πρέπει να συμπεριληφθούν πτυχές του περιεχομένου. Δεν θα είναι δυνατό για σας να καθορίσετε τους διδακτικούς στόχους σας αν δεν αποφασίσετε πρώτα το επιθυμητό επίπεδο υλοποίησης όσον αφορά το θέμα του περιεχομένου, δηλαδή, τα θέματα που θα συμπεριληφθούν.

Κατά τη διαδικασία του σχεδιασμού, η δουλειά σε σχέση με τις πτυχές του περιεχομένου στη διδασκαλία είναι τόσο δύσκολη όσο και χρονοβόρα. Εκ πρώτης όψεως, μπορεί να φαίνεται πως χρειάζεται μικρή προσπάθεια καθώς το πρόγραμμα σπουδών θέτει σαφείς κατευθυντήριες γραμμές και ορισμένα μέσα διδασκαλίας προσφέρουν λεπτομερείς προτάσεις. Το κύριο έργο, ωστόσο, αφήνεται σε σας, τον/την εκπαιδευτικό. Θα πρέπει να είσαστε καλά ενημερωμένοι σχετικά με το σύνολο του θέματος που επιθυμείτε να διδάξετε, θα πρέπει να το δομήσετε, να το κατανοήσετε από διάφορες πλευρές, να το αναλύσετε σε βάθος, να το αξιολογήσετε κριτικά, να κάνετε μια συνειδητή επιλογή των επιμέρους θεμάτων και των διδακτικών στόχων, να αναστοχαστείτε την απόφασή σας μέσα σε ένα ευρύτερο πλαίσιο, να ελέγχετε την επιλογή των θεμάτων για να εντοπίσετε την εκπαιδευτική τους αξία, κ.λπ. Το έργο αυτό είναι εξέχουσας σημασίας καθώς ο αριθμός των πιθανών θεμάτων διδασκαλίας είναι ατελείωτος, ενώ ο διαθέσιμος χρόνος για τον σχεδιασμό και τη διδασκαλία είναι περιορισμένος.

Τα ακόλουθα βασικά και συμπληρωματικά ερωτήματα για τον αυτοέλεγχό σας έχουν ως στόχο να σας

καθοδηγήσουν και να σας βοηθήσουν σε αυτό το πολύπλοκο έργο της επιλογής και της προετοιμασίας των θεμάτων για διδασκαλία. Σας προτείνουμε να συνεργαστείτε με άλλους εκπαιδευτικούς, και ίσως και με τους μαθητές.

2.2 Βασικά ερωτήματα

Για τον καθορισμό στόχων:

- Τι στόχους επιθυμώ να πετύχω;
- Ποιες ικανότητες θα είναι πιο σημαντικές στο τέλος του κεφαλαίου;
- Για ποιους λόγους επιλέγω αυτούς τους στόχους;
- Τι προτεραιότητα δίνω στους στόχους μου (πρωτεύοντες και δευτερεύοντες στόχοι);
- Ποιοί είναι οι πιο σημαντικοί στόχοι τώρα - για την τάξη στο σύνολό της, για μεμονωμένους μαθητές, αγόρια ή/και κορίτσια;
- Έχω εξασφαλίσει ότι οι στόχοι μου εξυπηρετούν τα κύρια ενδιαφέροντα και τις ανάγκες των μαθητών μου; Ανταποκρίνονται πραγματικά τα μαθήματά μου σε όσα απασχολούν τους μαθητές μου;
- Είναι δυνατόν οι μαθητές να συμμετάσχουν στον καθορισμό ή την επιλογή των μαθησιακών στόχων;
- Πόσος χρόνος θα διθεί (μαθήματα και εβδομάδες) για την επίτευξη των στόχων;
- Ποιοι στόχοι θα πρέπει να επιτευχθούν από όλους τους μαθητές εντός του διαθέσιμου διδακτικού χρόνου (γενικό επίπεδο επιδόσεων);
- Θα καθοριστούν συγκεκριμένα επίπεδα επίδοσης για μεμονωμένους μαθητές (εκπαίδευση σύμφωνα με την ατομική ικανότητα);
- Έχω καταστήσει τους μαθητές ικανούς να προχωρήσουν από τη γνώση στη δράση, δηλαδή, μπορούν να εφαρμόσουν με αυτοπεποίθηση τις γνώσεις που έχουν αποκτήσει;
- Σε τι επικεντρώνεται η διδασκαλία μου – στη γνωστική, προσωπική ή κοινωνική ικανότητα;
- Έχω σαφή ιδέα των βραχυπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων στόχων που έχουν πρωταρχική σημασία για την τάξη μου, για ομάδες μάθησης, για μεμονωμένους μαθητές και μαθήτριες;
- Έχω δηλώσει σαφώς και ρητώς τους στόχους;

Για την επιλογή θεμάτων και υλικού:

- Ποιο θέμα έχω επιλέξει;
- Ποιοι είναι οι λόγοι για την επιλογή μου;
- Ποια είναι η δομή του θέματος μου;
- Η επιλογή του θέματος είναι σύμφωνη με το αναλυτικό πρόγραμμα;
- Ποιες πτυχές του θέματός μου είναι ενδιαφέρουσες για τους μαθητές;
- Με ποιο τρόπο η μάθηση στο σχολείο συνδέεται με την μάθηση εκτός σχολείου;
- Υπάρχει σύνδεση μεταξύ του θέματος και της πραγματικής ζωής και του περιβάλλοντος των μαθητών;
- Γνωρίζω το θέμα σφαιρικά ώστε να μπορώ να επιλέξω ένα πιο εξειδικευμένο θέμα; Πώς μπορώ να ενημερωθώ καλύτερα; Μήπως χρειάζεται να κάνω κάποια μελέτη ή πείραμα πριν ασχοληθώ με το θέμα στην τάξη;
- Τι διδακτικό υλικό είναι διαθέσιμο για τις συγκεκριμένες πτυχές του θέματος;
- Θα υπάρξει ευκαιρία για τους μαθητές, αγόρια και κορίτσια, να αντλήσουν από την προσωπική τους

εμπειρία, τις γνώσεις και τις δεξιότητές τους στα μαθήματα (για παράδειγμα, παιδιά με διαφορετικό πολιτισμικό ή γλωσσικό υπόβαθρο);

- Θα είναι το θέμα εξίσου κατάλληλο για τις ιδιαίτερες ανάγκες των δύο φύλων;
- Με ενδιαφέρει το θέμα που επέλεξα;

Καθορισμός στόχων και επιλογή υλικού

Φάκελος εργασίας 1: Ικανότητες μαθητών για την EDC/HRE

Τρεις τομείς ικανοτήτων για την εκπαίδευση που στοχεύει στη ζωντανή εμπειρία και την εκμάθηση της δημοκρατίας και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων

Ο στόχος της Εκπαίδευσης για τη Δημοκρατική Ιδιότητα του Πολίτη είναι να στηρίξει την ανάπτυξη των ικανοτήτων σε τρεις τομείς οι οποίοι, ωστόσο, είναι πάντα ισχυρά αλληλοσυνδέομενοι και, ως εκ τούτου, δεν πρέπει να αντιμετωπίζονται χωριστά.

Ικανότητα στην πολιτική ανάλυση και κρίση

Ο στόχος είναι να αναπτύξει κανείς την ικανότητα να μπορεί να αναλύσει πολιτικά γεγονότα, προβλήματα και αμφιλεγόμενα θέματα και να είναι σε θέση να εξηγήσει τους λόγους για την προσωπική του κρίση. Το σχολείο μπορεί να συμβάλει σε αυτή τη διαδικασία ενθαρρύνοντας τους μαθητές να χρησιμοποιούν δομημένη ανάλυση για να επιτύχουν μια βαθύτερη κατανόηση των θεμάτων.

Για να είναι κάποιος σε θέση να το κάνει αυτό είναι απαραίτητες οι ακόλουθες δεξιότητες:

- Η αναγνώριση της σημασίας των πολιτικών αποφάσεων για την ίδια του τη ζωή ,
- Η αναγνώριση των επιπτώσεων που έχουν οι πολιτικές αποφάσεις και η κριτική στάση απέναντι σ' αυτές,
- Η αναγνώριση και η παρουσίαση της προσωπικής του άποψης και της άποψης των άλλων,
- Η αναγνώριση και η κατανόηση των τριών διαστάσεων της πολιτικής:
 - α) η θεσμική,
 - β) η δεσμευμένη επί του περιεχομένου,
 - γ) η προσανατολισμένη στις διαδικασίες
- η ανάλυση και αξιολόγηση των διάφορων φάσεων των πολιτικών διαδικασιών σε μικρο-επίπεδο (για παράδειγμα, σχολική ζωή), μεσο-επίπεδο (για παράδειγμα, κοινότητα) και μακρο-επίπεδο (εθνική και διεθνή πολιτική),
- η παρουσίαση γεγονότων, προβλημάτων και αποφάσεων με τη βοήθεια αναλυτικών κατηγοριών, ο προσδιορισμός των κύριων πτυχών και ο συσχετισμός τους με τις θεμελιώδεις αξίες των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των δημοκρατικών συστημάτων,
- ο προσδιορισμός των κοινωνικών, νομικών, οικονομικών, οικολογικών και διεθνών συνθηκών, συμφερόντων και των εξελίξεων στη συζήτηση για τα τρέχοντα αμφιλεγόμενα ζητήματα,
- η αναγνώριση του τρόπου με τον οποίο η πολιτική παρουσιάζεται από τα μέσα επικοινωνίας.

Ικανότητα στη χρήση μεθόδων

Για να είναι κανείς σε θέση να λάβει μέρος στις διάφορες πολιτικές διαδικασίες απαιτούνται όχι μόνο βασικές γνώσεις σχετικά με πολιτικά θέματα, δομές και διαδικασίες αλλά και γενικές ικανότητες που αποκτώνται σε άλλα αντικείμενα (όπως η επικοινωνία, η συνεργασία, ο χειρισμός της πληροφορίας, των αριθμών και των στατιστικών στοιχείων). Ειδικές ικανότητες και δεξιότητες, όπως το να είναι κανείς σε θέση να επιχειρηματολογεί υπέρ ή κατά ενός θέματος, οι οποίες είναι ιδιαίτερα σημαντικές για τη συμμετοχή σε πολιτικά δρώμενα, πρέπει να καλλιεργούνται και να προωθούνται στην Εκπαίδευση για τη Δημοκρατική Ιδιότητα του πολίτη. Ο στόχος είναι να χρησιμοποιήσει κανείς αυτές τις δεξιότητες σε μεθόδους οι οποίες είναι ευρέως διαδεδομένες στον χώρο της πολιτικής (συζητήσεις, debates).

Για να είναι κάποιος σε θέση να το κάνει αυτό είναι απαραίτητες οι ακόλουθες δεξιότητες:

- να είναι σε θέση να βρίσκει, να επιλέγει, να επεξεργάζεται και να παρουσιάζει αυτόνομες πληροφορίες που δόθηκαν από τα μέσα μαζικής επικοινωνίας ή / και νέα μέσα με έναν κριτικό και εστιασμένο τρόπο (συλλογή, οργάνωση, αξιολόγηση στατιστικών, χάρτες, διαγράμματα, σχεδιαγράμματα, γελοιογραφίες),
- να χρησιμοποιεί τα μέσα επικοινωνίας με κριτικό μάτι και να είναι σε θέση να αναπτύξει δικά του προϊόντα μέσων επικοινωνίας,
- να εφαρμόζει εμπειρικές μεθόδους με έναν βασικό τρόπο (για παράδειγμα, έρευνα και τεχνικές συνέντευξης).

Ικανότητα στη λήψη πολιτικών αποφάσεων και τη δράση

Ο στόχος είναι να αποκτήσει κανείς τις απαιτούμενες ικανότητες για να λειτουργεί με αυτοπεποίθηση στο πολιτικό πλαίσιο και σε δημόσιο χώρο.

Για να είναι κάποιος σε θέση να το κάνει αυτό είναι απαραίτητες οι ακόλουθες δεξιότητες:

- να είναι σε θέση να εκφράσει τις πολιτικές του απόψεις με επαρκή τρόπο και με αυτοπεποίθηση και να γνωρίζει διαφορετικές μορφές διαλόγου ,

Εκπαιδευόμαστε και εκπαιδεύουμε για τη δημοκρατία

- να συμμετέχει στη δημόσια ζωή και να είναι σε θέση να ενεργεί πολιτικά (δεξιότητες προφορικής επικοινωνίας, αιτιολόγηση άποψής, συζήτηση, αντιπαράθεση, συντονισμός συζήτησης, γραπτή παρουσίαση και τεχνικές απεικόνισης για αφίσες, εφημερίδες τοίχου, πρακτικά μιας συνεδρίασης, επιστολές προς τον εκδότη, κ.λπ.),
- να αναγνωρίζει τις δυνατότητες του να ασκεί πολιτική επιρροή, να σχηματίζει μια ομάδα και να συνεργάζεται,
- να διεκδικεί για τον εαυτό του, αλλά και να είναι σε θέση να συμβιβάζεται,
- να αναγνωρίζει αντιδημοκρατικές σκέψεις και τάσεις και να είναι σε θέση να τις αντιμετωπίζει σε αυτές επαρκώς να είναι σε θέση να συμπεριφέρεται φυσιολογικά σε ένα διαπολιτισμικό περιβάλλον.

Καθορισμός στόχων και επιλογή υλικού

Φάκελος εργασίας 2: Δύο κατηγορίες υλικών στην EDC/HRE

Η διδασκαλία και η μάθηση χωρίς κάποιου είδους υλικά είναι αδύνατη, καθώς τα υλικά είναι τα μέσα που παρέχουν το γνωστικό αντικείμενο, τα θέματα, τις πληροφορίες και τα δεδομένα. Οι μαθητές αναπτύσσουν τις ικανότητές τους μέσα από δραστηριότητες, πράγμα που σημαίνει ότι «κάνουν κάτι» με ένα αντικείμενο. Αυτό που έρχεται πρώτα στο μυαλό είναι ίσως το σχολικό βιβλίο ή ένα φυλλάδιο, τα οποία είναι πράγματι σημαντικά στην EDC/HRE.

Δύο κατηγορίες υλικού στην EDC/HRE

Ωστόσο, το συγκεκριμένο προφίλ της EDC/HRE αντικατοπτρίζεται σε μια ευρύτερη αντίληψη σε σχέση με το υλικό και τα μέσα. Το σχολικό βιβλίο και τα φυλλάδια είναι παραδείγματα έντυπων μέσων. Στη διαδραστική κονστρουκτιβιστική μάθηση, μια άλλη κατηγορία υλικού έχει δημιουργηθεί από τους εκπαιδευτικούς και τους μαθητές. Είναι αυθεντικό, δεδομένου ότι είναι υλικό από πρώτο χέρι, το οποία παράγονται επί τόπου, σε μια συγκεκριμένη περίσταση, για τους ανθρώπους που είναι παρόντες εκεί και τότε. Στην EDC/HRE, ως εκ τούτου, οι εκπαιδευτικοί και οι μαθητές δεν είναι μόνο οι χρήστες του υλικού, αλλά και οι παραγωγοί. Τα βιβλία II έως VI της παρούσας έκδοσης EDC/HRE δίνουν πολλά παραδείγματα για αυτή την κατηγορία των υλικού, το οποίο πολύ συχνά δημιουργείται από τους μαθητές στο πλαίσιο της εργασιοκεντρικής μάθησης ή σε ερευνητικές εργασίες. Οι περιγραφές, δε, στα κεφάλαια και τα μαθήματα εξερευνούν τις πλούσιες δυνατότητες μάθησης που δίνονται στους μαθητές.

Ένας πίνακας με μαθησιακές απαιτήσεις και υλικά

Ο πίνακας που ακολουθεί συνδέει μερικά παραδείγματα για αυτές τις δύο κατηγορίες υλικών – υλικά που παράγονται από τα μέσα επικοινωνίας, και υλικά που παράγονται κατά τις διεργασίες αλληλεπίδρασης μεταξύ διδασκόντων και μαθητών - σε διάφορες πτυχές ανάπτυξης ικανοτήτων στην EDC. Δεν συνιστούμε κανενός είδους προκατάληψη προς ένα είδος υλικού, αλλά μια ενοποιημένη προσέγγιση. Ωστόσο, η διδασκαλία μέσω της δημοκρατίας και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων απαιτεί από τους εκπαιδευτικούς να λάβουν σοβαρά υπόψη τους τα προϊόντα που δημιουργούνται από τους μαθητές.

Πλευρές της ανάπτυξης ικανοτήτων	Υλικά που μεταδίδονται από τα μέσα επικοινωνίας	Υλικά που παράγονται σε μαθησιακές διαδικασίες	
		Υλικά που παράγονται από εκπαιδευτικούς	Υλικά που παράγονται από μαθητές
Προηγούμενη ανάπτυξη των μαθητών	(Τέτοια μέσα και υλικά φυσικά υπάρχουν, – για παράδειγμα, παιδικά βιβλία ή ταινίες, – αλλά είναι πέρα από το πεδίο αντίληψης του εκπαιδευτικού)		Πρώτες έννοιες, προηγούμενη εμπειρία και διαδικασίες κοινωνικοποίησης στην οικογένεια ή με συνομηλίκους, προηγούμενα αποκτημένες πληροφορίες μέσα και έξω από το σχολείο.
Καθορισμός ενός θέματος, καθορισμός της ατζέντας για ένα μάθημα ή θέμα			"Ιδεοθύελλα" και πληροφορίες σχετικές με τη συζήτηση
Πληροφορίες	Τρέχουσα ειδησεογραφία (έντυπα μέσα, τηλεόραση, DVD, ίντερνετ) Σχολικό βιβλίο	Διάλεξη Παροχή βασικών υλικών (όπως χαρτί σεμιναρίου, μαρκαδόροι, έγχρωμο χαρτί)	Συνεισφορές από τους μαθητές (όπως αποδόμηση των μηνυμάτων που μεταδίδονται από τα μέσα επικοινωνίας, περιλήψεις, συμπληρωματικές επί του θέματος εργασίες για το σπίτι, παρουσιάσεις, επιχειρήματα σε συζητήσεις, σχόλια, ερωτήσεις)
Ανάλυση και κρίση	Ζητήματα και αντιπαραθέσεις στην πολιτική και την επιστήμη (φυλλάδιο, σχολικό βιβλίο)	Διδασκαλία σχετικά με τις βασικές έννοιες Κριτική που απαιτεί αποδόμηση	Ανατροφοδότηση
Εκπαίδευση σε δεξιότητες	Φυλλάδιο (οδηγίες για την εκπαίδευση)	Παρουσίαση και καθοδήγηση	Εμπειρία Ερωτήσεις, σχόλια, ιδέες, ενδιαφέροντα
Συμμετοχή και δράση		Συντονισμός των συναντήσεων εργασίας	Αυτό-αξιολόγηση Ανατροφοδότηση Έκφραση των μαθησιακών αναγκών
Αξιολόγηση και βαθμολόγηση	Φύλλα εξετάσεων Ερωτηματολόγια Φάκελοι εργασιών	Παρατήρηση	

Καθορισμός στόχων και επιλογή υλικού

Φάκελος εργασίας 3: Επιλογή και χρήση υλικών στην EDC/HRE

Επιλογή υλικού από τα μέσα επικοινωνίας

Η ευρύτερη έννοια των υλικού υποδηλώνει ότι τόσο οι εκπαιδευτικοί όσο και οι μαθητές επιλέγουν υλικά. Οι μαθητές το κάνουν αυτό στις διαδικασίες της κονστρουκτιβιστικής μάθησης. Εδώ, επικεντρωνόμαστε στον ρόλο του εκπαιδευτικού όσον αφορά στην επιλογή των υλικών που πρόκειται να χρησιμοποιηθούν στις τάξεις EDC/HRE.

Κριτήρια για την επιλογή των υλικού από τα μέσα επικοινωνίας

- Αξιοπιστία: είναι ο συγγραφέας, η πηγή, η ημερομηνία παραγωγής, κ.λπ., άμεσα αναγνωρίσιμα; Το κείμενο, τα δεδομένα, κ.λπ., έχει ληφθεί από την αρχική έκδοση, και μπορούν οι μαθητές (στο επίπεδο της δευτεροβάθμιας) να δούνε αν έχουν γίνει αλλαγές;
- Καταλληλότητα: ανταποκρίνεται το υλικό στο επίπεδο κατανόησης του μαθητή και ανάπτυξης των ικανοτήτων του συμπεριλαμβανομένης της εμπειρίας τους στην αποδόμηση μηνυμάτων που μεταδίδονται από τα μέσα επικοινωνίας; Το υλικό δεν πρέπει να είναι ούτε πολύ εύκολο ούτε πολύ δύσκολο. Θα ήταν καλό να απαιτεί μια προσπάθεια που βελτιώνει τις δεξιότητες των μαθητών και ενισχύει τις γνώσεις, την κατανόηση και τη δύναμη της κρίσης τους;
- Σχετικότητα: ανταποκρίνεται το υλικό στα ενδιαφέροντα των μαθητών; Απευθύνεται σε ένα ζήτημα ή θέμα που θεωρούν σημαντικό; Μπορούν να συνδέσουν τα περιεχόμενα με τις πρώτες έννοιες ή την εμπειρία τους;
- Αρχή της μη κατήχησης ή πλουραλισμός των απόψεων: παρουσιάζει το υλικό διαφορετικές οπτικές γωνίες; Αποφεύγει την παγίδα της κατήχησης των μαθητών - σε οποιαδήποτε κατεύθυνση σκέψης, κρίσης ή συμφερόντων (δείτε τον φάκελο για την επαγγελματική δεοντολογία των εκπαιδευτικών της EDC/HRE σε αυτό το βιβλίο).

Χειρισμός του υλικού που παράγεται από τους μαθητές

Γραπτό υλικό, φωτογραφίες, κ.λπ.: ο/η εκπαιδευτικός μπορεί να τα μελετήσει πριν ή μετά τα μαθήματα και να αποφασίσει τι βήματα θα ακολουθήσει.

Η προφορική συμβολή των μαθητών κάνει τη δουλειά του/της εκπαιδευτικού πιο απαιτητική καθώς πρέπει να αντιδρά αυθόρμητα και συχνά να αυτοσχεδιάζει. Δείτε τον φάκελο για τον συντονισμό συζητήσεων σε ολομέλεια σε αυτό το βιβλίο.